

Goldstein Imre
*Részlet az Elkésett beszámoló
Apának ciklusból*

I

Összefoglalás

I

*Hát valóban ne tudnánk a
a jelenbe érni?
Ne légy oly titoktartó, Apa,
látod, hogy figyelek,
Őszülő, engedelmes fiad, ki előled
nem titkol semmit;
Még azt is engedem, hogy szememben
lásd meg a halált, bármennyire
Szeretném a Jóistent is kijátszani, hogy
maradhass, mert – büszkén
Jelenteném – feltaláltuk a csodaírt!
De hiába, tudom, hogy
Elmész, mint magas homlokú, szakállas,
fekete szemű Apád, aki
Úgy szeretett Téged és, mint annyiszor
mondta: engemet is.
Végtelen meggyfa-szárú pipájának illata,
meg a madárdal és bódító bodza
Között lengő nádfonatú hintaszéke a verandán:
ennyi maradt belőle nekem,
Kivéve azt a puskatust amit sose láttam
de mindig látok amint
Bevágja a marhavagon csikorgó ajtaját
ott lenn, a kertek alatt ahol
A töltésen, a sínek mentén sokat sütkéreztem
szilva és eperszagtól szédiülten.*

*Mennél erősebben nyomogatom a vállad
annál jobban élvezed:
Fehérre feszült ujjaimmal, a régi ritmusra
mozgó izmokból próbálok
Kirázni a fájdalmat.
A csontok már vastagabbak,
A hús lassabban engedelmeskedik amint
el-el ringatjuk egymást
Háború előtti képekkel, emlékekkel:*

*Ott ülsz, seprűvel kezében,
az uborkás hordón;
Most álltál meg először hajnal óta
mikor halk, mormoló
Imáddal ágyba tetted a csillagokat és
elsiettél a nagy vásártelepre.
Ebédszünetben fűrészpont kergettél a fapadlón
újrafényesítve minden csomót, amíg
Egy verőfényes márciusi napon azok így
néztek rád vissza mint
Közömbös, holt szemek, hogy ne lássák a
díszlépésben közeledő csizmákat.
A precízen masírozók hamar becsukták kis
Zöldségboltodat, az én
Óriás, tejjel mézzel folyó Édenemet, ahol
a pulton cukorka nőtt.*

*E vállak, Európa-szerte kimért ütések,
ökölcsepások ikertemetői,
A régi seprű békés üteméről álmodva tértek
haza tehetetlen ujjaimhoz:
Egyetlen, vigasztalan balzsamuk.*

Újra fokhagymás pirítós és citromos tea
volt az asztalon, amelyet csak Te
Tudsz készíteni, mikor megajándékoztál
Günzkirchennel, Mauthausennal,
Dachauval, erőltetett menettel, és nyersen,
házastul felfalt útszéli csigákkal,
Kisebesedett szájakkal – melyeknek kín volt
harapni, rágni, nyelni – meg
Lázban égő és lázasan élni akaró testekkel
(kegyetlen tetűk kelletlen eledelével).
Biztonságban, a térdeden ülve meséltem Neked
nagy kalandjaimat a pincében
Ahol megannyi háromemeletes priccse lakó
társaim láttára többször pisiltem be
Mint ettem vagy mosakodtam; meséltem Neked
a langyos vízről amiben babszemek
Emléke úszott barnán; a repgépek és szirénáktól
tanult új dallamokról; a kísértetek-járta
Kastélyról amit a bombák építettek az ötös sarok-
lakásokból; a megfagyott bolttestekről
Amik alig akartak kiengedni a nagykapun mikor
felszabadultunk, és még sokáig velünk maradtak.
Hát így csencseltünk ajándékainkkal,
Hoztuk be az egymástól
Távol töltött időt, és aztán együtt kezdtünk
Mélyebben lélegezni a
Pékület körül, mellre szívni a kenyérillatot.
És mikor végre kinyitottad
Újra a zöldség és gyümölcs boltot, tudtam:
az egész világ helyreállt.
De nem sokáig...

4

*Felbőszült, tombolt az utca, abban az ígéretes
novemberi tavaszban; a fákon
Lassan hűlő tótágas testek rügyeztek, szegyenleplük
alól vörösen emlékeztetve a feledékeny
Régi járdákat és a fiatal új macskaköveket.
Te már régen tudtad, hogy a
Pusztítás halhatatlan, én meg akkor, minden
ceremónia nélkül, avattam be
Magam a menekülj-ba-élni akarsz törzsi hagyományába
(Aminek valaha úgy hittem
Te voltál a szerzője) és most kérdezem csak meg:
Mikor a kibelezett város felett, a
Délén megöleltük egymást, mert Te maradtál
a családdal én meg elindultam
Valaki jövője felé, akkor azért tartottál olyan
sokáig, hogy maradjak, vagy
Hogy elimádkozd összes jókívánságaidat az útra?*

5

*Hat éve már, hogy ismét együtt vagyunk
ezen a régi/új átkozott/áldott parton
De csak tegnap kezdél mesélni megint;
egész biztos a vihartépte kerítés láttán
Amint a házat őrizetlen bagyva terült el a vörös
sárban, nagybasú fekete felhők alatt;
Se Mediterrán tűző nap, se sivatagi hamozin
amiben kárpáti emlékek elpárolognak.*

6

*Mi mindent tanítasz még a múltó időről amint
küszködsz az évekkel,
Fél évszázadra nyúlsz vissza, akkori
világod villódzó szigeteire melyeket
Nem tudsz feledni, és amelyekre,
Nagy meglepetésedre,
Én nem tudok emlékezni.*

*Még jól emlékszel holt öcsém szemére, de
első feleséged – anyám – szeme színére
Már nem. (Laci sírját egyszer láttam,
Anyu sírjáról egy fekete-fehér fotóm van.)
És most róluk mesélsz, mesélsz, mert az idő eljár,
hosszú napjaid a múlttal telnek meg, és
Te készülődsz. Pokolból megtért tested eresztékei
egyre hangosabbak, ébren tartanak
A földi órákon túl, mikor szellemekkel konzultálsz
és újra meg újra számolod a gyérülő ősz fejeket
Kis templomod kopott padjaiban.*

*Mit látsz? Hány évet ugrunk át, és hogyan, mikor
Szemed sugara lányaim selymes fejről elfordított szemembe lövell?
Rossz vérkeringésed semmi a gondolatoktól eldugult
Napokhoz képest: mert annyi mindenre kéne emlékezni, de
ha nem megy akkor mi értelme a reggelnek vagy estének?*

*De még itt vagy, unokáid között:
egy néma paterfamilias,
Hűségesen eteted, a jövőre hizlalod
élő sarjaid
De én tudom, hogy álmatlan elméd
időtlen idejében
Lassan elveszítéd vagy feladod a
kétvilági hovatartozás
Lehetetlen harcát: Te már
mindannyiunké vagy,
Terád mindannyian számítunk:
az élők és a holtak.*

*Nehéz volt ez a tél, Apu, de az esők lassan elállnak,
és a tornácot újrafoglaló hangyák
Egyre tovább maradnak kint a melengető nap alatt.*